

Täysistunto

Tiistai 10.5.2022 klo 14.00—17.43

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 33/2022 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 2/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 2/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.53 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Meillä on käsittelyssä valiokunnan mietintö hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta. Eli kyse on siitä, että luopumistuella olevat henkilöt saavat saman oikeuden kuin muutkin eläkkeellä olevat ihmiset eli pystyvät tekemään eläkkeellä ollessa työtä. Olen todella iloinen, että tällä hallituspohjalla tämä laki pystyttiin tekemään, ja tämä on myöskin osoitus siitä, että valiokuntatyöllä yli puoluerajojen on merkitystä. Nimittäin kun tämä laki tuli väliaikaisena esityksenä, itse asiassa pyynnöstämme silloinkin, valiokuntaan, kun korona alkoi — se nimittäin helpottaa sitä, että maataloudessa saadaan kausityövoimaa näistä pätevistä luopuneista ammattilaisista — niin yhdessä hyvin vakavasti sitten sanoimme sinne ministeriön asiantuntijoille, että kun tämä selvitys osoittaa, että tästä ei olisi mitään muuta kuin hyötyjä sekä yhteiskunnalle että näille yksilöille, henkilöille, niin tämä pitäisi saada pysyväksi, ja kun sitä vähän sieltä virkamiehistä arveltiin, että näin ei voisi tapahtua, niin vaadittiin sitten selvitys siitä, onko sillä jotain perustuslaillista tai muuta estettä. Tässä se nyt sitten on. Eli hienoa työtä, valiokunta, hienoa työtä, maan hallitus, ja hienoa työtä, ministeriön virkakunta.

Meillähän tämä lainsäädäntö luopumistuesta ei enää koske kuin noin 1 500:aa henkilöä, sillä luopumistukien myöntäminen on loppunut vuoden 18 loppuun, mutta niille, keitä tämä koskee, se on todella iso asia, ja kuten jo kertaalleen mainitsin, se on myös oikeudenmukaisuus- ja tasavertaisuuskysymys.

Tämä meidän mietintömme oli tietenkin näin ollen yksimielinen, ja kiitän valiokuntaa hyvästä työstä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelypuheenvuorosta. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

16.56 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Kiitoksia maa- ja metsätalousvaliokunnalle ja puheenjohtaja Anne Kalmarille, että he ovat tehneet aivan erinomaista työtä.

Tämä luopumistukia koskeva iänaikainen sääntö, että voitaisiin menettää luopumistukea, mikäli otetaan muuta työtä vastaan... Ihan oikea aika oli päästä tässäkin asiassa sille samalle tasolle, missä muutkin ihmiset ovat, elikkä jos eläkkeellä oleva henkilö ottaa työtä vastaan, niin hän saa kyllä sen eläkkeensä pitää. Totta kai siinä veroprosentti vähän nousee, kun ansioita tulee lisää. Se on aivan tämän meidän itse säätämämme veroprogression seuraus. Mutta joka tapauksessa nyt tämän maatalouden harjoittajia koskevan luopumistukisysteemin takia tämä entisaikainen, muinainen jäänne poistuu, ja siitä lämmin kiitos valiokunnalle.

Suomi on siinä tilanteessa tänä päivänä, että meillä on kuitenkin erittäin suuri osaavan työvoiman pula, ja nämä maanviljelyn jo lopettaneet henkilöt ovat työssään maanviljelijöinä kyllä, voi sanoa, työelämän kymmenottelijoina. He osaavat kymmeniä eri taitoja, kun ovat tilaa pyörittäneet, ja he ovat varmasti tästä laista onnellisia, että päästään samaan hyvään asemaan kuin muutkin suomalaiset, ja heidän osaava taitonsa tulee edelleen olemaan yhteiskuntamme käytössä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

16.57 Sari Essayah kd: Kiitoksia, puhemies! Myös minä haluan yhtyä näihin kiitoksiin valiokunnalle ja valiokunnan puheenjohtajalle Kalmarille, että te olette tehneet erittäin hyvää työtä tämän kanssa.

Todellakin silloin, kun tämä tuli tämmöisenä määräaikaisena lakina, otitte asiakseen lähteä selvittämään, voitaisiinko tässä kumota tämä vanha säännös — ja juuri tässä tilanteessa, missä tänä päivänä ollaan, kun meillä maataloudessa kausityöntekijöitä on sellainen noin 16 000 kesässä. Näin aika tuoreen uutisen, jossa oli, että ainakin 4 000 on edelleenkin vajausta tämän tulevan kesän kausityöntekijöitten lukumäärässä. Siinä mielessä, jos on mahdollista, että meillä esimerkiksi nekin 1 500 henkilöä, jotka tuossa luopumistuellä tällä hetkellä ovat, voisivat sitten työskennellä kuten muutkin eläkkeellä olevat henkilöt, varmasti jokainen käsipari tulee enemmän kuin tarpeeseen.

Tietenkin tämä on, niin kuin valiokunnan puheenjohtaja Kalmari totesi, myöskin tämmöinen yhdenvertaisuusasia. Elikkä aika kummallista on, jos kaikista muista ammateista eläkkeellä oleva henkilö voi käydä niin sanotusti keikalla mutta luopumistuellä oleva henkilö ei näin voisi tehdä. Elikkä erittäin hyvää työtä valiokunnalta, ja valiokunnan omaloitteisuus tässä varmasti oli ratkaisevaa, että sitten saatiin myöskin tämä lakiesitys pysyväksi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

16.59 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitos hyvistä puheenvuoroista. — Vielä tässä loppupuheenvuorossa haluan nostaa tätä luopumistukijärjestelmää ylipäätään: Sehän on vähän ikään kuin EU-poikkeuksena meilläkin nyt sitten lopetettu, EU-syistä, mutta Suomessa ovat Euroopan nuorimmat viljelijät; meidän keski-ikä on rapiat 52 vuotta, kun se muualla on huomattavasti korkeampi. Näin ollen kun sukupolvenvaihdoksista siellä EU:n päässä on puhuttu ja pohdittu, miten tällaiselle alalle saataisiin jatkajia, siellä on nyt nostettu tätä Suomen entistä mallia, että voitaisiinko tästä jotakin poimia, voisiko olla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 52/2022 vp

joku mestari—kisälli-systeemi, jossa tiloista pystytettäisiin luopumaan riittävän aikaisin, niin että ne ovat vielä kehittymiskunnossa. Voitte ymmärtää, että jos sukupolvenvaihdon voi tehdä sitten vasta kun luopuja on eläkeiässä, 65:n pintaan, niin monesti se on auttamatta liian myöhään sekä tilan kehittämisen kannalta että sen jatkajan kannalta, niin että jatkaja voisi enää sitten työelämästä neli—viiskymppisenä tulla sitä tilanpitoa jatkamaan. Joten tästä vanhasta järjestelmästä kannattaa poimia sinne EU:n päähänkin ja meillekin, mitä opittavaa siinä olisi ja miten tätä asiaa voisi ihan EU:n tasolla sitten esimerkiksi uudessa CAP-järjestelmässä ja sen jatkotoimissa kehittää.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 33/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.